

Konferens & Årsmöte 2019

Nordiskt Kalkforum

20-årsjubileum

Seminarium på temat:
Vad har skett i branschen de senaste 20 åren?

När det var dags för Kalkforum att fira 20 år som förening så föll valet på Visby, Gotland. Under årets konferens försöker vi belysa den utveckling som skett under Nordiskt Kalkforums verksamhetstid.

Den vardag vi arbetar i idag skiljer sig på många sätt från den situation som fanns i våra medlemsländer 1999. Idag handlar diskussionerna ute på våra projekt ofta om vilken sorts kalk som fungerar bäst. Under 90-talet gick mycket av tiden istället åt till att förklara varför man ska använda kalkbaserade bruk överhuvudtaget...

Årets program försöker ge en bild av historiken och innehåller flera föredrag med fokus på utveckling. Under fredagsförmiddagen får vi möjlighet att besöka Visbys största ruin för att titta närmare på intressanta utvecklingsprojekt inom hampakalk och tjärstrykning. Vi fördjupar oss även i två viktiga och helt olika moment i våra arbeten: mikroskopering och karbonatisering.

Arrangörskommittén med Kristofer Mattiasson, Kristin Balksten och Daniel Nymberg har i år tagit hjälp av Bo Nitz, Pär Malmros, Sandra Såger, Sofie Nygren och Max Laserna. Vi hoppas att ni alla får stor behållning av konferensen!

Konferensen har arrangerats genom ett samarbete mellan:

Gotlands
Museum

Svenska kyrkan
VISBY STIFT

Kalkkonsulterna.se
- Kurser & föreläsningar inom traditionell puts

LASERNA
RESTAURERING

UPPSALA
UNIVERSITET

Region
Gotland

stucco
maestro

Bo Nitz

BALKSTEN
BYGGNADSVÅRD AB

Arrangörgruppen presenterar sig själv närmare på sista sidan

**NORDISK
KALKFORUM**

Konferens 2019 - Program

Vad har skett i branschen de senaste 20 åren?

ONSDAG 21 AUGUSTI 10:00–18:00

Praktisk dag – Väte Norrbys

Workshop för hantverkare

Möjlighet att jämföra lika tekniker och småskaligt brända kalktyper.

Lunch betalas av deltagarna själva. Arrangörgruppen bjuder på kaffe och fika.

TORSDAG 22 AUGUSTI – KONFERENS

Campus Gotland, Sal B51, Cramérgatan

- 08.30–09.30 Registrering med kaffe & fika
09:40 Konferensen startar – Arrangörgruppen
10.00 Välkommen till Visby! – Regionantikvarie Maria James
10.30 20 års kalkkunskaper i Sverige – Kristin Balksten
12.00–13.00 Lunch – JODA mat & bar
13:15 Reveteringar i Visby innerstad – Sofie Nygren
Lera i svensk byggtradition – Ellen Olsson
Tunnslipsanalyser i fasadrestaurering – Sofia Björklund
14.15 Alger på kalkmålningar i Höjerup Kirke – Poul Klenz-Larsen
14.50 Kaffe & fika
15.20 Kalksten till lokal bränning - erfarenheter från Norge – Ann Meeks
15.50 Paneldebatt med fokus på färg på kalkputs
Torben Seir (SEIR-materialeanalyse A/S), Dan Hansen (Wibo Färg), Margrethe Moe (WSP Norge AS), Kerstin Lyckman (Färgarkeologen, Mandelgren AB), Ulf Nymberg (Målarkalk AB)
- 17.00–18:00 Kalkforums Årsmöte, (generalförsamling, endast för medlemmar)

TORSDAG 22 AUGUSTI – JUBILEUMSFEST

Frimis Krog, Smedjegatan 17, Visby

- 19.00 Festmiddag och jubileumsfest,
Helgrillat gotländskt lamm från Graute gård med generös buffé
Välkomstdrink och en dryck ingår i avgiften. Ytterligare dryck kan köpas i baren.

Vi har gjort Kalkforum 2019 möjligt!

Ett stort tack till:

**AB KARLSSONS
FASADRENOVERING**
www.karlssonsfasad.se

AB Karlssons Fasadrenovering

Vi jobbar med alla typer av puts- och murningsarbeten med de främsta leverantörerna inom mur och puts. Sedan starten har vi utfört en stor mängd tilläggsisolering och puts både i nyproduktion och renovering.

Renovering av tegel och puts på kulturbyggnader är något som ligger oss extra varmt om hjärtat och genom åren har ca 65 kyrkor renoverats samt en stor mängd K-märkta byggnader.

Läs mer på www.karlssonsfasad.se / www.fasadgruppen.se

KEIM Scandinavia

KALKBASERAT FÄRGSYSTEM FÖR SÅVÄL INOM- SOM UTOMHUSBRUK

KEIM har ett omfattande sortiment av mineraliska lösningar för konservering och restaurering. Vi kan erbjuda ett allsidigt sortiment genom våra kalkprodukter ROMANIT® och ATHENIT® och vi ger gärna råd om rätt behandling så att önskat uttryck uppnås. Tack vare den goda täckförmågan räcker som regel två strykningar.

Läs mer om våra produkter på keim.se / keim.dk

MÅLARKALK

Målarkalk AB är ett familjeföretag grundat 1948 och har en lång erfarenhet som leverantör av såväl egna som importerade traditionella kalkbaserade byggprodukter till den skandinaviska marknaden. Vi erbjuder idag Nordens bredaste produktsortiment som nu senast blivit kompletterat med ett färdigblandat lerbruk i olika varianter. Vi finns i Skåne med kalkslageri, våtsläckning, produktion, lager och kontor i den gamla Hyllingegården strax utanför Helsingborg. Vi har också färgbrytning i Stockholm och på Gotland är vi delägare i Aktiebolaget Gutekalk. Vi utför också konsultering, analyser och föreläsningar.

Ett urval av våra produkter, läs mer på www.malarkalk.se :

- KUNGSKALK™ - Marknadens renaste kalkfärg
- Hyllingegårdens Kalkfärg V
- Hyllingegårdens Sandkalk
- Hyllingegårdens Kulekalk & Kulekalkbruk – Vätblandat
- Hammarkalk® - Slagen Hälsingborgskalk
- Luftkalkbruk CL90 & Saint-Astier NHL-kalkbruk
- Målarkalk Offerputs – För saltskadade murverk
- KALKOHOL™ Algtvätt – Miljövänligare algtvätt
- Hyllingegårdens Lerbruk – Färdigblandat

Weber - Sunda system och produkter för hållbart byggande

Weber har en marknadsledande ställning inom mineralbaserade byggprodukter på den svenska marknaden.

Weber utvecklar, tillverkar och säljer produkter och system för bygg och anläggning inom mur- och puts, golvavjämning, betong, plattsättning/tätskikt samt Leca® block, -husgrunder och -element. www.weber.se

Saint-Gobain Sweden AB är företaget bakom varumärkena Dalapro, Gyproc, ISOVER och Weber. Företaget ingår i den franska Saint-Gobain-koncernen med ca 170 000 anställda. I Sverige bidrar drygt 800 anställda till en omsättning på ca 3 miljarder SEK.

Inom området mur-och puts har Weber ett brett sortiment produkter för nybyggnad och renovering av kulturhistoriska fastigheter som täcker olika behov som varje unik fastighet eller byggnadsverk behöver.

Konferens 2019 – Program

Vad har skett i branschen de senaste 20 åren?

FREDAG 23 AUGUSTI – WORKSHOP/RUNDTUR VISBY

S:ta Katarina/Klosterlängan, Stora torget Visby

09:00 Workshop och rundvandring i Visby

Deltagarna delas in i 8 grupper.

Grupp 1 & 2 går stadsvandring med guide A, grupp 2-3 går med guide B.

Grupper 4-8 sprider sig på de 4 stationerna i Klosterlängan och ruinen.

Efter avslutad rundvandring byter vi plats.

Hampakalk som fasadmateriell, Tom Yttergren & Kristin Balksten

Tunnslipsanalys – En praktisk demonstration, Bo Nitz & Sofia Björklund

Släckning och karbonatisering, Daniel Nymberg & Max Laserna

Furutjära – metoder för tillverkning och applicering, Pär Malmros & Sofie Nygren

12.00–13.00 Lunch – JODA mat & bar

FREDAG 23 AUGUSTI – KONFERENS

Campus Gotland, Sal B51, Cramérgatan

13:15 25 års hydrauliska erfarenheter från Sveaborg, Tuija Lind & Sampo Ahola

13:45 Analysetoder för kalk: En översikt, Bo Nitz

14:15 Jubileumskommittén har ordet

Ewa Sandström Malinowski, Søren Vadstrup, Anders Nielsen, Britt-Alise Hjelmeland

14:45 Nästa års konferens, Norska Arrangörskommittén

15:00 Avslutning

FREDAG 23 AUGUSTI – BESÖK HOS BUTTLEKALK

Buttle, Buttlegårde, (endast föranmälda deltagare)

16.30 Bussen avgår från Almedalen

Buttlekalk AB firar 30 år i år och visar upp kalkugnen, berättar om bränningen och historiken.

Det bjuds på lokala delikatesser och närproducerad dryck.

Bussen lämnar Buttle 18:45 för återresa till Visby (beräknas vara tillbaka i Visby 19:30).

LÖRDAG 24 AUGUSTI – BUSSRESA

09.00 Avresa från Almedalen mot

Slite, Barläst och Bläse

12:00 Lunch i Bläse

15:00 Åter Visby. Bussen kan vid behov stanna på flygplatsen och vid färjeterminalen

Platser att komma ihåg

Allting i Visby Innerstad är på gångavstånd

Torsdag
19:00
Frimis Krog

Fredag
9-12
S:ta Karin

Bussresa
Fred/lörd

Torsd 9-18
Fredag 1316
Campus

Lunch
Joda
Mat&bar

NORDISK
KALKFORUM

Vi har gjort Kalkforum 2019 möjligt!

Ett stort tack till:

Bevarar och utvecklar kulturarvet

Boman Restaurering AB

Vi arbetar med rådgivning och konsulttjänster i samband med renovering och ändring av kulturhistoriskt känsliga byggnader. De flesta av företagets uppdrag är förlagda till Visby innerstad och kyrkorna på den gotländska landsbygden men vi åtar oss uppdrag över hela Norden. Ett stort område hos oss är entreprenadbesiktningar, skadeutredningar och antikvariska åtgärdsprogram. **Läs mer på www.bomanrestaurering.se**

På företaget arbetar:

Daniel Nymberg, certifierad entreprenadbesiktningsman och putsspecialist
Cecilia Hammarström (VD), byggnadsantikvarie och sakkunnig kulturvärden, behörighet K
Anna Plahn, byggnadsantikvarie och sakkunnig kulturvärden, behörighet K
Helena Bloom, arkitekt

Aktiebolaget Gutekalk

Bolaget drivs av Tom Yttergren, gotländsk murare i fjärde generationen, tillsammans med Målarkalk AB. Gutekalk producerar egna kalkbaserade färger och bruk och baserar uteslutande sin produktion på vedbränd gotländsk kalk från Buttle Kalk AB.

Sortimentet består av:

Hansakalk – Vedbränd våtläskad gotländskalk
Sandkalk Havde – Traditionell sandkalk baserad på Hansakalk
Kalkfärg Vitstierna – Kalkfärg bestående av vedbränd kalk och kalkstensmjöl och vatten
Gutebruk – Stukasläckt våtblandat bruk
Inneputs Graip – Pigmenterad ren kalkputs K1:1 för invändiga väggar
Hansakalkmjölk – Färdigpigmenterad kalkmjölk med traditionella torrpigment

Stödsponsorer:

ECS-TEKNIK.SE
50 års erfarenhet av byggnadsvård

Buttle Kalk AB
Vedbränd kalk med tradition och kvalitet

SEIR-materialeanalyse A/S

Deltagarförteckning:

Firma	Namn	E-mail	Land
Folkes Bygg & Byggnadsvård	Albin Carlsson	albin.carlsson@folkesbygg.se	SE
Målarkalk AB	Anders Brunfos	anders@malarkalk.se	SE
Skansen	Anders Utas	anders.utas@skansen.se	E
Byantikvaren i Oslo	André Korsaksel	andre.korsaksel@bya.oslo.kommune.no	N
Universit. Stavanger. Ark. Museum.	Ann Kathrine Meeks	a.meeks@uis.no	N
Boman Restaurering	Anna Plahn	anna@bomanrestaurering.se	E
Center for Bygningsbevaring	Anne Lindegaard	alin@byggningsbevaring.dk	DK
Arkitekt MAA	Birgitte Maltesen	birgitte@maltesen.nu	DK
Byggnadsingenjör	Bo Nitz	bonitz@hotmail.se	SE
Forsvarsbygg N. festningsverker	Britt Alise Hjelmeland	britt.alise.hjelmeland@forsvarsbygg.no	N
AB Karlssons Fasadrenovering	Calle Cederqvist	calle.cederqvist@valvetfasad.se	SE
Boman Restaurering	Cecilia Hammarström	cecilia@bomanrestaurering.se	SE
Alvar Hallgren Bygg AB	Curth Klasén	curth.klasen@telia.com	SE
Wibo Färg AB	Dan Hansen	dan@wibofarg.se	SE
Kalkkonsult D. Nymberg AB	Daniel Nymberg	daniel@bomanrestaurering.se	SE
Folkes Bygg & Byggnadsvård	David Carlsson	david@folkesbygg.se	SE
Trøndelags Fylkeskommune	Einar Strand	instr@trondelagfylke.no	N
Kalmar Läns Museum	Ellen Olsson	ellen_olsson93@hotmail.com	SE
Bergen Kommune	Erik Sörensen	sorensenerik8@gmail.com	N
Hedersmedlem	Ewa Malinowski	ewa.s.malinowski@gmail.com	SE
Örestads Måleri AB	Fredrik Backman	fredrik@orestadsmaleri.se	SE
Byggnadshyttan Kalk & Bygg AB	Gundemar Lindahl	gundemar.lindahl@byggnadshyttan.se	SE
Masonry & Lime Ltd.	Hasse Norling	hasse@masonryandlime.co.uk	UK
Teknologisk Institut Murverk	Helge Hansen	hlh@teknologisk.dk	DK
AB Karlssons Fasadrenovering	Henrik Jönsson	henrik@karlssonsfasad.se	SE
Mur og Mer	Hilde Vikar Berntsen	hilde.berntsen@murogmer.no	N
Bygningsvernet AS	Ingebjörg Överaasen	ingebjorg@byggningsvernet.no	N
Statsbygg Midt-Norge	Ingebjörg Fallmyr	infa@statsbygg.no	N
Riksantikvaren	Inger-Marie Aicher Olsrud	imo@ra.no	N
Alliero AS	Jan Trygg	jan@alliero.no	N
Akasia, Bergen	Jan Vidar Fagertveit	Jan.Vidar.Fagertveit@akasia.no	N
Folkes Bygg & Byggnadsvård	Jonas Gustafsson	jonas@folkesbygg.se	SE
Stånga Bygg	Josef Smisser	smisser@telia.com	SE
Weber Sverige	Jörn Andersson	jorn.andersson@weber.se	SE
Byggnadshyttan Kalk & Bygg AB	Kaj Boström	kaj.bostrom@byggnadshyttan.se	SE
Kirkestuen AS	Kamil Wyszynski	kamil@kirkestuenas.no	N
Arkitektitoimisto Okulus oy	Kati Wintherhalter	kati@okulus.fi	F
Färgarkeologen / Mandelgren	Kerstin Lyckman	info@mandelgren.se	SE
Et Godt Råd AS	Knut Johannesen	knut@etgodtrad.no	N
Balksten Byggnadsvård	Kristin Balksten	kristin.balksten@konstvet.uu.se	SE
Et Godt Råd AS	Kristin Lande Andersen	kristin.lande.andersen@wsp.com	N
Stucco Maestro Sweden AB	Kristofer Mattiasson	kristofer@stucco.se	SE
AB Karlssons Fasadrenovering	Lars Eriksson	lars.eriksson@starkfasad.se	SE
Keim Scandinavia A/S	Lars Thede Anderskov	lars.anderskov@keim.dk	DK
Ramböll	Linda Jill Peitersen	ljjp@ramboll.dk	DK
Sika Norge AS	Magne Nesbø Mörch	nesbomorch.magne@no.sika.com	N
Höyer Finseth AS	Margrethe Moe	margrethe.moe@wsp.com	N
Region Gotland	Maria James	maria.james@gotland.se	SE
AB Karlssons Fasaderenovering	Mats Karlsson	mats@karlssonsfasad.se	SE
Laserna Restaurering	Max Laserna	max@laserna.se	SE
Freddie Rådg. Arkitektfirma MDA	Michael Freddie	arkitektfirma@freddie.dk	DK
Keim Scandinavia A/S	Micka Steinrud	micka.steinrud@keim.dk	DK
SEIR Materialeanalyse A/S	Minna Seir	minna@seir.info	DK
Konservator Misa Asp AB	Misa Asp	misa.asp@konservering.nu	SE
Forsvarsbygg	Morten Langvik	murdim63@gmail.com	N
Fabrica kulturminnetjenester	Morten Stige	morten.stige@fabrica.no	N
Byggnadshyttan Kalk & Bygg AB	Måns Öhman	mans.ohman@telia.com	SE
Bergen kommune	Odd Saetre	odd.saetre@bergen.kommune.no	N
Buer Bygningsvern AS	Olaf Reese	Olaf@buer-by.no	N
Estimator AB	Olof Burell	olof.burell@estimator.se	SE
Stuck&Sten/Stocklassa AB	Paterik Stocklassa	stuk.sten@gmail.com	SE
Skansen	Pontus Lyberg	pontus.lyberg@skansen.se	SE
Nationalmuseets Bevaringsafdeling	Poul Klenz Larsen	poul.klenz.larsen@natmus.dk	DK
Visby Stift	Pär Malmros	par.malmros@svenskakyrkan.se	SE
STS - Surface Treatment Systems AS	Randi Kiran-Mete	randi@sts-surface.no	N
Skandinavisk Jura-kalk A/S	Rasmus Jørgensen	info@kalk.dk	DK
KEIM Scandinavia	Robin Unger	robin.unger@keim.se	DK
Kirkestuen AS	Roger Lie	roger@kirkestuenas.no	N
STS Surface AS	Rune Hagen	rune@sts-surface.no	N
Bergen Kommune	Rune Nilsen	rune.nilsen2@bergen.kommune.no	N
Governing Body of Suomenlinna	Sampo Ahola	sampo.ahola@suomenlinna.fi	FI
Gotlands Museum	Sandra Säger	sandra.sager@gotlandsmuseum.se	SE
SEIR Materialeanalyse A/S	Sanne Spile	sanne.spile@gmail.com	DK
SEIR-materialeanalyse A/S	Sara Edith Hoffritz	hoffritz@hotmail.com	DK
Sofia Björklund, putsanalys	Sofia Björklund	sofia.bjorklund@outlook.com	SE
Region Gotland	Sofie Nygren	sofie.nygren@gotland.se	SE
Lasse Holst AS	Stian Sollie	stian@lasseholst.no	N
Etat for Bygg og Eiendom	Sverre Faugstad	sverre.faugstad@bergen.kommune.no	N
KADK	Sören Vadstrup	soren.vadstrup@kadk.dk	DK
Betomur AS	Terje Sörås	terje@betomur.no	N
AB Karlssons Fasadrenovering	Thomas Gustafsson	thomas@karlssonsfasad.se	SE
Aktiebolaget Gutekalk	Tom Yttergren	tom@gutekalk.se	SE
Tor Ek - Byggnadsvård i fokus AB	Tor Ek	Info@byggnadsvardifokus.se	SE
SEIR Materialeanalyse A/S	Torben Seir	tsh@seir-analyse.dk	DK
Murer Tore Granmo	Tore Granmo	toregranmo@gmail.com	N
Governing Body of Suomenlinna	Tuija Lind	tuija.lind@suomenlinna.fi	F
Målarkalk AB	Ulf Nymberg	ulf@malarkalk.se	SE
Skansen	Ulrika Mebus	ulrika.mebus@skansen.se	SE
Vegard Röhme arkitekt og håndverker	Vegard Röhme	vrohme@online.no	N
Bergen kommune	Vibeke Nilsen	vibeke.nilsen@bergen.kommune.no	N

Programmet 2019 har tagit fram av en Arrangörsgrupp bestående av:

Bosse Nitz

Byggnadsingenjör i botten, arbetat med laboratorieverksamhet oorganisk kemi i 35 år, med mikroskopi som specialitet, både ljusoptisk och elektron. Utfört tekniska skadeutredningar och jobbat med produktutveckling och teknisk konstruktion av laboratorieutrustningar. Utvecklingsarbete och konstruktion av applikationsutrustning för byggnadsputsning. Pensionär sedan ett och ett halvt år.

Daniel Nymberg

Arbetar hos Boman Restaurering AB i Visby som fasadtekniker och är certifierad entreprenadbesiktningsman. Utför skadeutredningar och tar fram åtgärdsprogram, arbetar främst i Visby Innerstad med vård av bebyggelsen i världsarvet Visby. Driver tillsammans med Jonas Åkesson utbildningskonceptet "Kalkkonsulterna", fortbildning anpassad för beställare, föreskrivare och utförare inom vård och underhåll av murad och putsad bebyggelse.

Kristin Balksten

Universitetslektor i Kulturvård, Konstvetenskapliga institutionen vid Uppsala Universitet. Tekn.Dr i Miljövetenskap – inriktning kalkputs. Civilingenjör i Väg- och vattenbyggnad från Chalmers i botten med en kompletterande högskoleexamen i "Tillämpad byggnadsvård – Traditionella hantverk" från Högskolan på Gotland. Driver egen konsultverksamhet genom sitt företag Balksten Byggnadsvård AB.

Kristofer Mattiasson

Äger och driver Stucco Maestro som är ett väletablerat och målmedvetet företag med kompetenser inom många olika områden, alla med fokus på bevarandet av våra kulturminnen, byggnader och miljöer. Exempel på projekt är Rådhuset i Malmö och flertalet medeltida kyrkor på Gotland. Vi arbetar främst i södra Sverige men utför uppdrag över hela Europa. Kristofer har tidigare arbetat bland annat i Norge och i Italien och har mycket av sin erfarenhet därifrån.

Max Laserna

Byggnadsantikvarie med egen verksamhet, Laserna Restaurering AB. Uppdragen omfattar i huvudsak medverkan som antikvarisk expert vid ombyggnad av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse, byggnadshistoriska analyser och färgundersökningar, samt färgsättning och projektering av restaureringsarbeten.

Pär Malmros

Arbetar som Fastighetssamordnare på Visby stift. Byggnadsantikvarie som arbetar med fastighetsrelaterade frågor på Visby stiftskansli.

Sandra Såger

Byggnadsantikvarie vid Gotlands Museum. Arbetsområdet sträcker sig över hela Gotland med tyngdpunkt i Visby. Medverkar vid restaureringar av Visbys ruiner, och planerar underhåll av dessa.

Sofie Nygren

Arbetar som bygglovshandläggare på Region Gotland och är utbildad byggnadsantikvarie. Ansvarsområdet består främst av handläggningen och bedömning ansökningar för underhålls- och byggnadslov i Visby Innerstad.